

**Logika és szemantika**

Záróvizsga tételsor

**Logika**

1. Elsőrendű logika.
2. Konzisztencia és inkonzisztencia. Metalogikai alapfogalmak: helyesség, teljesség.
3. Szükségszerű, kontingens és lehetséges igazságok. Modalitások a nyelvben és a logikában.

**Szemantika**

1. A modelleméleti szemantika alapfeltevései és célkitűzései. Mondatjelentés, igazságfeltételek, kompozicionalitás. A szójelentés és a tulajdonított jelentés helye a modelleméleti szemantikában.
2. Az implikatúrák, a következményreláció és az előfeltevések megkülönböztetése.
3. Szintaxis és szemantika kapcsolata. A szintaktikai ábrázolás lefordítása a logika nyelvére. Többértelműség, alulspecifikáció.
4. Extenzionális Montague-grammatika. Típusok; a lambda-operátor. Tárgyas és tárgyatlan igék, határozók; változók, névmások, személyragok. Kvantorok. Típusemelés, kvantoremelés, hatóköri kérdések. A Partee-háromszög: referáló, predikatív és kvantorjellegű főnévi csoportok.
5. Kvantorok a természetes nyelvben. Az általánosított kvantorok elmélete; a kvantorok tulajdonságai. Alkalmazás: egzisztenciális mondatok, negatív polaritás. Nem főnévi csoporttal kifejezett kvantorok.
6. Intenzionalitás, modalitás. Az igeidők mint névmások (Partee). Időhatározók. A Vendler-féle aspektusosztályok és logikai jellemzésük.

**Ajánlott irodalom**

- RUZSA Imre, MÁTÉ András, *Bevezetés a modern logikába*, Budapest, Osiris Kiadó, 1997.  
PÓLOS László, RUZSA Imre, *A logika elemei*, Budapest, Osiris Kiadó, 2005.  
GAMUT, L.T.F.: *Logic, Language and Meaning*. University of Chicago Press, Chicago, 1991.  
GYURIS Beáta – Varasdi Károly – Maleczki Márta: *Formális szemantika*. Bölcsész konzorcium, Budapest, 2006.